

**VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: U-877/03
Banja Luka, 06.09.2006. godine**

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Janka Ninića kao predsjednika vijeća, te Zlatka Kulenovića i Fikreta Kršlakovića kao članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Sofije Ribić, u upravnom sporu po tužbi J. i V. J., oboje iz B.L. (u daljem tekstu: tužioci) protiv rješenja tuženog Ministarstva... broj 01-372-1/03 od 12.06.2003. godine, u predmetu utvrđenja trajnog i nesmetanog korištenja stana, u nejavnoj sjednici vijeća održanoj dana 06.09.2006. godine, donio je

P R E S U D U

Tužba se uvažava, osporeni akt se poništava.

Tužioci se oslobađaju obaveze plaćanja troškova postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Osporenim aktom odbijena je žalba tužilaca izjavljena protiv rješenja Odjeljenja za komunalne i stambene poslove Grada B.L. broj 05-372-323/02 od 22.11.2002. godine. Prvostepenim rješenjem je odbijen zahtjev tužilaca da se donese rješenje kojim se utvđuje da su tužioci stekli pravo trajnog i nesmetanog korištenja stana u B.L., stan broj... nakon smrti S.B., nosioca stanarskog prava, uz nalog da se iz tog stana isele u roku od 15 dana od konačnosti rješenja i predaju ga davaocu stana MDD H.B. na korištenje.

Razlozima obrazloženja osporenog akta se nalazi da je prvostepeni organ potpuno i pravilno utvrdio činjenično stanje; da je dao ocjenu provedenih dokaza saglasno odredbi člana 10. Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni glasnik RS" broj 13702, u daljem tekstu: ZOUN), pa da se i tuženi poziva na te razloge saglasno odredbi člana 230. stav 2. istog zakona, da iz svih provedenih dokaza proizlazi da je S.B., kao nosilac stanarskog prava na spornom stanu, u njemu stanovala sa sestrom Z.S. a da su tužioci dijelili sudbinu svoje porodice u ulici S.M.. Konačno, odbijen je žalbeni navod nedostatka aktivne legitimacije tražioca iseljenja, jer da u spisima predmeta priloženi ugovor o podjeli stambenog fonda potvrđuje aktivnu legitimaciju u smislu odredbe člana 22. stav 3. Zakona o stambenim odnosima ("Službeni list SR BiH" broj 14/84; 12/87 i 36/89, te "Službeni glasnik RS" broj 19/93; 12/99 i 31/99, u daljem tekstu: ZSO) a da tuženi nije nadležan ispitivati njegovu valjanost.

Blagovremeno podnijetom tužbom od 21.07.2006. godine, tužioci pobijaju zakonitost osporenog, kako to proizlazi iz sadržaja tužbe, iz razloga propisanih odredbama člana 10. stav 1. tačka 1. i 3. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni glasnik RS" broj 12/94, u daljem tekstu: ZUS), te navode: da su izdržavali S.B. i da su je nakon smrti sahranili prema mjesnim običajima; da petočlano porodično domaćinstvo tužilaca u kući u ulici S.M. ima dvije sobe što da nije dovoljno; da se nisu mogli svi preseliti u sporni stan; da je u postupku razjašnjeno korištenje spornog stana, tako da su ga koristili, a da su spavali u obe stambene jedinice prema datim okolnostima stambene situacije; da valjanost ugovora o doživotnom izdržavanju zaključenog između njih i pokojne S.B. nije osporena; da tražilac iseljenja nema aktivnu legitimaciju u ovoj upravnoj stvari; da je upravni postupak trebalo prekinuti do odluke o valjanosti tog ugovora; da je S.B. sporni stan dobila od preduzeća "B"; da je do 16.07.1991. godine trebalo sačiniti diobnu bilancu između pravnih sljedbenika iza HUTDP K. B.L.; da i po smrti S.B. sporni stan koriste na isti način. Predlažu da se tužba uvaži i osporeni akt poništi.

Tuženi je dostavio spise predmeta i u odgovoru je predložio da se tužba odbije. MDD H. B. B.L., kao zainteresovano lice u ovom upravnom sporu, je dao odgovor na tužbu kojim pobija navode tužbe i navodi: da predmetni stan nije dom tužilaca; da imaju u svojini stambeni objekta u ulici u B.L.; da čak i da su živjeli sa S.B. u zajedničkom domaćinstvu, nije ispunjen uslov trajnosti življenja i stanovanja, obzirom da je ugovor o doživotnom

izdržavanju zaključen dana 04.10.1999. godine, a da je S.B. umrla dana 01.03.2001. godine (ispravan datum smrti je 27.02.2001. godine). Predlaže da se tužba odbije.

Razmotrivši tužbu i osporeni akt po odredbama člana 39. ZUS, te odgovor tuženog, zainteresovanog lica i cjelokupne spise predmetne upravne stvari, ovaj sud je odlučio kao u dispozitivu ove presude iz slijedećih razloga:

Odlučne činjenice za rješavanje ove upravne stvari su utvrđene u prvostepenom postupku. Prvostepeni organ je proveo dokaze saslušanjem svjedoka- susjeda spornog stana i kuće u ulici S.M.; pribavio je dokaze na okolnost zdravstvenog stanja S.B., uvjerenja o prijavi prebivališta za tužioce, ugovor o diobi stambenog fonda, ugovor o doživotnim izdržavanju, potvrdu Kućnog savjeta zgrade spornog stana o zajednici života; te ostale dokaze. Ocjenom provedenih dokaza, prvostepeni organ prihvata da se radi o specifičnoj ekonomskoj zajednici, počev od 1988. godine, između tužilaca s jedne strane, te S.B. i Z.S. (tetke tužioca J.J.) s druge strane, pri čemu je S.B. nosilac stanarskog prava na spornom stanu. Međutim, obrazlaže se da se tužiocima ne može priznati svojstvo članova porodičnog domaćinstva pokojnog nosioca stanarskog prava prema odredbi člana 6. stav 2. ZSO, nalazeći da su svjedoci dali oprečne izjave u pogledu mjesta gdje se zajednica pretežno odvijala, tako što su stanari zgrade izjavili da je ta zajednica pretežno egzistirala u stanu, a susjedi kuće suprotno. Takođe, ne prihvataju se iskazi svjedoka u pogledu činjenice kada je S.B. bolovala od tuberkuloze i kada je izliječena. Razlozima obrazloženja prvostepenog rješenja se dalje nalazi da je, i pored isključive brige tužilaca o S.B., izostao i uslov useljenja u stan, uz navod da je ugovor o doživotnom izdržavanju strogo formalan akt, te da se članovima porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava smatraju lica koja sa njim žive u ekonomskoj zajednici duže od 10 godina ili više od 5 godina ako su se u stan uselila na osnovu tog ugovora.

Po ocjeni ovog suda, prigovor nedostatka aktivne legitimacije tražioca iseljenja nije osnovan, obzirom da iz ugovora o podjeli stambenog fonda jasno slijedi da i sporni stan pripada MDD H.B. B.L.. Ovaj ugovor je zaključen između pravnih sljedbenika bivšeg HUTDP K. B.L., i regulisano je da će SIZ stanovanja B.L. na osnovu njega izvršiti "evidenciju... stanova" u korist MDD H. B. B.L., što je prema stanju spisa predmeta i učinjeno. Ugovor je snabdjeven potpisima lica ovlašćenih za zastupanje i predstavljanje, a potpisi su ovjereni pečatima svakog od tih pravnih lica. Konačno, u spisima predmeta nema nijednog dokaza da je ovaj ugovor na bilo koji način stavljen van pravnog dejstva. Otuda, nema ni elemenata za prekid upravnog postupka, kako se to neosnovano tužbom navodi.

Iz podataka iz spisa predmeta proizlazi da je tužilac J. J. suvlasnik porodične stambene zgrade u B., sa 1/5 dijelova, a da taj dio prema ugovoru o diobi, u naravi čini jedna soba u prizemlju sa pravom korišćenja "nusprostorija" (misli se na hodnik, kupatilo i kuhinju). Otuda, ovaj sud nalazi da se ta prostorija, uključujući i pravo korišćenja nusprostorija ne može smatrati stanom u smislu člana 3. stav 1. ZSO. Nesporno je da je tužiočevo domaćinstvo petočlano- supruga V. (tužilja), njihovo dvoje djece, te tužiočeva majka. Nesporno je i to da je S.B. (umrla 27.02.2001. godine) bila nosilac stanarskog prava na spornom stanu, i da je njegova površina 37 m², kao i to da je sa njom živjela i sestra, Z.S. (umrla 01.03.2001. godine). Prvostepeni organ prihvata navod tužilaca da se radi o ekonomskoj zajednici između svih ovih lica.

Odredbom člana 6. stav 2. ZSO, članovima porodičnog domaćinstva nosioca stanarskog prava se, *inter alia*, smatraju i lica koja sa njime žive u ekonomskoj zajednici u istom stanu više od 10 godina ili više od 5 godina ako su se u stan uselila na osnovu ugovora o doživotnom izdržavanju nosioca stanarskog prava.

Tačno je da tužioci nisu živjeli u spornom stanu na način kako se prvostepenim rješenjem primjenjuje odredba člana 6. stav 2. ZSO. Međutim, useljenje petočlane porodice tužilaca u stan S.B. u ovoj konkretnoj stvari jednostavno nije ni bilo moguće. Njen stan i prostorije J.J., ni zajedno nisu dovoljni za rješavanje stambenih potreba tih sedam lica. Obzirom na starosnu dob S.B. i Z.S., njihovo zdravstveno stanje, te potrebu svakodnevne brige oko njih, ovaj sud nalazi logičnim da su one dio vremena provodile kod tužilaca u dijelu kuće na kojoj J.J. ima suvlasnički dio, dio u svom stanu, a za to vrijeme, dio porodice tužilaca boravi u stanu, dakle upravo onako kako i saslušani svjedoci navode. Ovako organizovana zajednica života predstavlja rezultat namjere svih tih lica da žive u ekonomskoj i zajednici života, kako to proizlazi iz iskaza tužilaca, a ti navodi su potkrijepljeni iskazima saslušanih svjedoka i potvrdom Kućnog savjeta zgrade u kojoj se nalazi sporni stan.

Prvostepeni organ je otuda pogrešno ocijenio provedene dokaze samostalno, a potom i u njihovoj uzajamnoj vezi, jer je odluku prvenstveno zasnovao na pogrešnoj ocjeni različitih iskaza svjedoka u pogledu vrste bolesti i perioda liječenja S.B., što po ocjeni ovog suda, u kontekstu ostalog sadržaja iskaza svjedoka nije od pravnog značaja. Dalje, nisu valjani ni razlozi neprihvatanja kazivanja svjedoka na okolnost mjesta gdje se zajednica odvijala, jer je sasvim logično da stanari zgrade iskazuju ono što su oni zapazili, a isto tako i susjedi

kuće. Imajući u vidu ovakve iskaze svjedoka, slijedio bi zaključak da se ta ekonomska, ali i zajednica života zaista odvijala u obe stambene jedinice, obzirom da nijedna od njih, sama za sebe, nije dovoljna za usko tumačenje i primjenu instituta zajednice života u istom stanu, prema odredbi člana 6. stav 2. ZSO.

Otuda, ovaj sud nalazi da se situacija u kojoj stambeni prostor tužilaca i stambeni prostor pokojnog nosioca stanarskog prava nije dovoljan za efektivnu zajednicu stanovanja u istom stanu, pa usljed koje svi članovi ekonomske zajednice naizmjenično koriste obe stambene jedinice, može upodobiti pojmu ekonomske zajednice u istom stanu iz člana 6. stav 2. ZSO.

Stoga, vodeći računa da je prihvaćeno postojanje ekonomske zajednice između tužilaca i S.B., počev od 1988. godine, irelevantnim se ukazuju razlozi obrazloženja prvostepenog rješenja u pogledu postojanja i posljedica ugovora o doživotnom izdržavanju. Taj ugovor, čija je fotokopija uložena u spise predmeta, jeste ispunio stroge formalne uslove za nastupanje njegovih pravnih posljedica-sudija ga je pročitao ugovaračima i upozorio ih na njegove posljedice u smislu odredaba članova 120.-125. Zakona o nasljeđivanju i potpisi ugovarača jesu ovjereni pred nadležnim sudom. No, on nije bio osnov useljenja u sporni stan, jer do takvog useljenja nije ni moglo doći, već su ugovarači koristili obje stambene jedinice.

Kako su dakle, izvedeni dokazi ocijenjeni suprotno pravilu iz člana 10. ZOUP, tuženi se nije mogao pozvati na razloge obrazloženja prvostepenog rješenja a na osnovu odredbe člana 230. stav 2. istog zakona, pa takva povreda pravila postupka ima za posledicu poništenje osporenog akta.

Kod takvog stanja stvari, ovaj sud nalazi da je osporenim aktom ostvaren razlog iz člana 10. stav 1. tačka 3. ZUS, pa se na osnovu člana 41. stav 1. i 2. istog zakona tužba uvažava i osporeni akt poništava. Na osnovu člana 61. ZUS, tuženi organ je u obavezi da bez odlaganja, a najkasnije u roku od 30 dana, računajući od dana dostavljanja ove presude, umjesto poništenog donese drugi upravni akt uvažavajući pravno shvatanje ovoga suda.

Odluka o troškovima postupka se zasniva na odredbi člana 400. stav 1. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" broj 58/03, 85/03 i 74/05) u vezi sa članom 59. ZUS, te člana 10. stav 1. Zakona o sudskim taksama ("Službeni glasnik RS" broj 18/99, 23/99, 65/03 i 97/04), jer iz prijedloga za oslobađanje od ove obaveze i njegovih priloga, po ocjeni ovog suda proizlazi da bi obaveza plaćanja troškova postupka upravnog spora, ugrozila socijalnu sigurnost i elementarno izdržavanje tužilaca i njihove porodice.

Zapisničar
Sofija Ribić

Predsjednik vijeća
Janko Ninić